

POSTANOWIENIE

Dnia 18 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bosek

w sprawie ze skargi X. Y.

na przewlekłość postępowania przygotowawczego prowadzonego przez prokuratora Prokuratury Okręgowej w [...] pod sygn. akt [...],
na posiedzeniu bez udziału stron w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 18 listopada 2025 r.,
na skutek wniosku Sądu Okręgowego w Warszawie, zawartego w postanowieniu tego Sądu z dnia 2 października 2025 r., sygn. akt X S 68/25, o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,

na podstawie art. 37 § 1 k.p.k. w związku z art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1725) przekazuje sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Łodzi.

[kf]

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 2 października 2025 r., sygn. X S 68/25, Sąd Okręgowy w Warszawie zwrócił się do Sądu Najwyższego w trybie art. 37 § 1 k.p.k. o przekazanie sprawy o sygn. X S 68/25 do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu. W uzasadnieniu wskazał, że skarga X. Y. na przewlekłość

postępowania przygotowawczego prowadzonego przez prokuratora Prokuratury Okręgowej w [...] w sprawie [...] wpłynęła do Sądu Okręgowego w Warszawie 10 stycznia 2022 r. i do chwili obecnej nie została merytorycznie załatwiona. Sąd Okręgowy podniósł, że skarżący jest sędzią Sądu Okręgowego w Warszawie, zatem jest osobą powszechnie znaną sędziom sądu miejscowo właściwego na gruncie zawodowym, a w wielu przypadkach również prywatnym. Na skutek składanych przez sędziów Sądu Okręgowego w Warszawie zasadnych żądań o wyłączenie od orzekania w trybie art. 41 § 1 k.p.k. nie doszło do wyłonienia składu orzekającego w sprawie. Zdaniem Sądu Okręgowego, pozostawienie sprawy w sądzie właściwym będącym jednocześnie jednostką macierzystą skarżącego, mogłoby wywołać w opinii publicznej pogląd o braku obiektywizmu po stronie składu orzekającego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek Sądu Okręgowego w Warszawie zasługuje na uwzględnienie. Zaprezentowane w nim okoliczności uzasadniały odstępstwo od zasady rozpoznania sprawy przez sąd właściwy miejscowo.

Po pierwsze, Sąd Najwyższy wielokrotnie wypowiadał się w kwestii zastosowania art. 37 k.p.k. w sytuacji, gdy stroną postępowania jest osoba sprawująca urząd sędziego w sądzie właściwym do rozpoznania sprawy (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 13 lipca 1995 r., III KO 34/95; z 14 czerwca 2018 r., III KO 62/18; z 5 lutego 2019 r., V KO 5/19; z 15 maja 2019 r. IV KO 50/19; z 28 grudnia 2021 r., V KO 94/21; z 25 lutego 2022 r., I KO 10/22; z 20 kwietnia 2022 r., IV KO 33/22; z 26 września 2024 r., III KO 121/24). W sprawie dotyczącej sędziego sądu właściwego miejscowo nie powinien orzekać jego sąd macierzysty. Przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi stanowi przejaw dbałości o dobro wymiaru sprawiedliwości. Chodzi z jednej strony o efektywność postępowania, z drugiej strony o wizerunek sądu jako organu niezależnego, w którym orzekają niezawisli sędziowie, co do których nie można czynić zarzutu, iż w swojej służbie kierują się pozamerytorycznymi kryteriami (por. postanowienie Sądu

Najwyższego z 5 lutego 2019 r., V KO 5/19). Powyższe ustalenia dotyczą naturalnie także postępowania ze skargi na przewlekłość.

Po drugie, za uwzględnieniem wniosku przemawiają również okoliczności niniejszej sprawy. Sąd Okręgowy w Warszawie przez okres ponad trzech lat nie wyłonił składu orzekającego do rozpoznania skargi.

Po trzecie, Sąd Najwyższy przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Łodzi kierując się względami merytorycznymi i praktycznymi – w szczególności niewielką odległością od sądu właściwego, a jednocześnie położonego w innym okręgu.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[kf]

[r.g.]